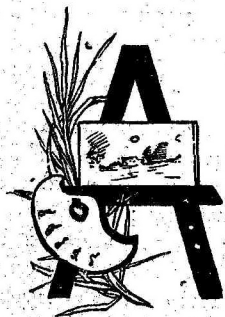

«Ο Τσάρος Νικόλαος Β΄, μετά τῆς οἰκογενείας του.

★ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΣΘΗΤΙΚΗΝ ★

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΚΑΙ ΤΙ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

πο τὸ Παρίσι, τὸν τόπον ὅπου αἱ τέχναι ἔχουσι πραγματικὸν ἀποτέλεσμα ἐπὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ λαοῦ, ὅπου αἱ τέχναι εἶναι ἡ κοινὴ καὶ ὕψ' ὅλων ἐννοουμένη καὶ αἰσθητὴ γλῶσσα καὶ ὅπου διδάσκουν συγχρόνως καὶ τὰ πλήθη καὶ τοὺς ἐκλεκτούς, μᾶς ἔρχεται μία

κρίσις καὶ μία μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλον: «Τί διδάσκει ἐν ἔργον τέχνης» γραμμένη ἀπὸ τὸν Paul Gauguin. Ἡ μελέτη αὕτη πλήρης ὠραίων σκέψεων καὶ φράσεων θ' ἀπετέλει ἴσως ἐν ἔργον τέχνης ἐὰν ἐπλήρου ὀλιγωτέρας κομπᾶς καὶ εὐγλώττους σελίδας. Αἱ ὠραῖαι καὶ βαθεῖαι τοῦ ἰδεᾶ εἶνε οὐχ ἥττον λίαν ἐνδιαφέρουσαι τόσον εἰς τοὺς πολλοὺς ὅσον καὶ εἰς τοὺς ὀλίγους ὅτινες ἀγωνίζονται παρ' ἡμῖν νὰ διαδώσωσι τὸ καλλιτεχνικὸν αἶσθημα, μ' ὅλον ὅτι ἡ θέρμη τῆς ἐμπνεύσεως αὐτῶν, ἡ θέρμη τοῦ αἰσθήματος τοῦ καλοῦ, ἀδυνατεῖ νὰ διαλύσῃ τὸν πᾶγον τῆς καλλιτεχνικῆς μᾶς ἀδιαφορίας. Οἱ ἐνθουσιῶδεις παρ' ἡμῖν καλλιτέχναι δὲν ἤξεύρου διατί μ' ἐνθυμίζουσι τοὺς ἐνθουσιῶδεις ἐξερευνητὰς τῶν πόλων οἱ ὅποίτοι μὲ τόσην ἐπιμονὴν ὀδεύουσι πρὸς

τὰς ἀγνώστους χώρας ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἰδανικά, καὶ οἱ ὅποιοι ὁμῶς συναντῶσι τὴν ψυχροτέραν πραγματικότητα, ἀποκλειόμενοι καὶ συντριβόμενοι μέσα εἰς ἀπεράντους ἐκτάσεις πάγων... Ἴσως τὸ φαινόμενον τοῦτο νὰ εἶνε καὶ ἐν μέρει οἰκονομικόν, κυρίως ὁμῶς εἶνε ἀποτέλεσμα οὐχί τελείας μορφώσεως ἐκ μέρους ἐκείνων ὅτινες ἡγοῦνται τῆς κοινωνικῆς ἐν Ἑλλάδι ζωῆς. Ἴσως οἱ κοινωνικοὶ οὗτοι ἀρχηγοί, οἱ ἔχοντες δηλ. ἰσχὺν καὶ ἀσχοῦντες ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς μᾶς ἀναπτύξεως ν' ἀγνοοῦσι τί διδάσκει ἐν ἔργον τέχνης ἐπὶ τοῦ λαοῦ, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἐκλεκτῶν. Διὰ τοῦτο νομιζῶ ὅτι ἐγκαίρως μᾶς ἤλθεν ἡ ὠραία αἰσθητικὴ μελέτη, τῆς ὁποίας θὰ ἐκλαϊκεύσωμεν τὰς κυριώτερας ἰδέας, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε δυνατόν.

★

Πᾶν ἔργον τέχνης λέγει πολλὰ εἰς τὸ πνεῦμα τόσον διὰ τῶν πραγμάτων τὰ ὅποια παριστάνει ὅσον καὶ διὰ τῆς συγκινήσεως ἣν προκαλεῖ ἡ παράστασις αὐτῶν. Ἐχει πρὸ παντὸς ἐν θέμα τὸ ὅποιον μὲ τὰς λεπτομερείας τῆς παραστάσεώς του ἀποτελεῖ μίαν ἀληθῆ σελίδα τῆς ἐνδομήχου ἱστορίας τῶν λαῶν. Δύναται δηλαδή ὁ ἱστορικὸς ὅσον καὶ ὁ μὴ τοιοῦτος, παρακολουθῶν τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα τοῦ κόσμου, ἀπὸ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν Αἰγυ-